

בש"פ 6003/17 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון
בש"פ 6003/17

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ז' באב התשע"ז (30.7.2017)

בשם המבקשת: עו"ד קרן רוט
בשם המשיב: עו"ד ניל סימון

החלטה

בקשה שנייה להארכת מעצר של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

1. כתב האישום: כנגד המשיב הוגש ביום 2.10.2016 כתב אישום המחזיק שני אישומים, בהם מתוארים שני אירועים של עבירות מין חמורות שביצע המשיב בבת זוגו לשעבר (להלן: המתלוננת).

בגין מעשים אלה יוחסו למשיב עבירת אינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), עבירה של מעשה סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, ועבירה של הדחה בחקירה לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין.

לפי האישום השני, ביום 18.9.2016 פגשה המתלוננת את המשיב במקום כלשהו בעיר א. הוא ביקש שתכניס אותו לדירתה והיא סירבה. למחרת התקשר אליה המשיב ושאל מדוע אינה מכניסה אותו לדירה. המתלוננת ענתה שמעתה לא יביא המשיב את הילד לדירתה, וכן שהיא תפנה לבית המשפט על מנת שירחיק את המשיב מהדירה. בתגובה אמר לה המשיב: "בחג אני אבוא ואהרוג אותך ואת כל הילדים שלך". בגין מעשים אלה יוחסה למשיב עבירת איומים, לפי

עמוד 1

2. הליכי המעצר: בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת (להלן: המדינה) בקשה להארכת מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ב"כ המשיב דאז הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ובית המשפט הורה לבקשתו על הכנת תסקיר שירות מבחן.

מהתסקיר עולה כי המשיב נידון למספר מאסרים קודמים, ביניהם למאסר ל-8 שנים בגין עבירות מין שביצע בבתה של אשתו הראשונה, וכן למאסרים בגין עבירות אלימות כלפי שתי בנות זוג אחרות שהיו לו, ביניהן המתלוננת (מאסר ממנו השתחרר כתשעה חודשים טרם עריכת התסקיר). שירות המבחן התרשם כי המשיב מכור לאלכוהול; כי תחת השפעת אלכוהול הוא מגיב באלימות כלפי בנות זוגו; כי המשיב אינו ער להיותו אדם אלים או לבעיית התמכרותו לאלכוהול ואינו רואה עצמו זקוק לטיפול בעניינים אלה. מסוכנות המשיב לביצוע עבירות אלימות ומין הוערכה כגבוהה, נקבע כי המפקחות המוצעות אינן מתאימות, ואף הובע חשש כי בת זוגו הנוכחית תהיה חשופה לסכנה שהמשיב ינהג כלפיה באלימות אם ישוחרר ממעצר. נוכח כל האמור, הומלץ שלא לשחרר את המשיב.

ביום 21.11.2016 ביקש ב"כ המשיב שיערך תסקיר משלים בו יבחנו מפקחים אפשריים נוספים או חלופת מעצר שונה. בית המשפט דחה את הבקשה נוכח התסקיר השלילי והורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בחלוף תשעה חודשים ומשטרם הסתיים משפטו של המשיב, הגישה המדינה בקשה להארכת מעצר בתשעים ימים נוספים. ביום 27.6.2017 התקיים דיון בבקשה בפני בית משפט זה (כבוד השופטת א' חיות, בש"פ 4930/17), ובו עלו טענות לגבי מהימנות המתלוננת כפי שהשתקפה בחקירתה הנגדית. מכיוון שעד מועד הדיון בפני בית משפט זה לא הושלמה חקירת המשטרה אשר נדרשה בעקבות העדות ולא הוצג תמליל הפרוטוקול, הוחלט בהסכמת המדינה על הארכת המעצר ב-30 ימים בלבד, עד ליום 31.7.2017.

3. ההליך העיקרי: דיון ההקראה התקיים ביום 27.10.2016. לאחר בקשת דחייה מטעם המשיב ניתן ביום 15.12.2016 מענה מפורט לכתב האישום. ביום 3.1.2017 התקיים דיון מקדמי ובו נקבעו דיוני הוכחות לימים 6.3.2017 ו-16.3.2017. ביום 14.2.2017 ביקש ב"כ המשיב לחדול מייצוג המשיב בשל חילוקי דעות, ובית המשפט נענה לבקשה. ביום 23.2.2017 התקיים דיון אליו התייצב עו"ד ניל סיימון מטעם הסנגוריה הציבורית ובו הודיע על ייצוג המשיב. ביום 2.3.2017 התקיים דיון תזכורת בו בוטלה ישיבת ההוכחות הראשונה שנקבעה.

פרשת התביעה החלה בשמיעת עדות המתלוננת ביום 16.3.2017. ביום 12.6.2017 התקיים דיון בו נשמעו עדויותיהן של שתי עדות תביעה והסתיימה חקירת המתלוננת. בחקירתה הנגדית העידה המתלוננת כי הגיעו לדירתה שוטרים אשר חיפשו סכין שלטענתה, באמצעותה איים עליה המשיב, ובחקירתה החוזרת העידה כי להערכתה שוטרים הגיעו לדירתה פעמיים בעניין זה. בהיעדר תיעוד בחומרי החקירה לחיפושם כאמור ביקש ב"כ המשיב להפסיק את החקירה על מנת לבחון את הדברים, באשר לטענתו כל נושא הסכין לא עלה עד כה בחקירותיה של המתלוננת, וגם חוקרת המשטרה העידה כי לא נעשו כל פעולות חיפוש. ב"כ המדינה התחייבה לבדוק את העניין ובית המשפט קבע כי החקירה הנגדית תימשך. נקבעו מועדי הוכחות נוספים לימים 11.9.2017 ו-26.9.2017, בהם אמורה להסתיים פרשת

התביעה ולהישמע פרשת ההגנה. פרוטוקול דיון מוקלט הגיע לידי המדינה ביום 12.7.2017 ובעקבותיו הורתה המדינה למשטרה לבצע השלמת חקירה.

משעומדים לחלוף 30 הימים על פי החלטתה הנ"ל של השופטת חיות, הוגשה הבקשה דכאן.

4. דומה כי גם ב"כ המשיב אינו חולק על כך שבמצב הדברים הרגיל, היה מקום להארכת המעצר, ולא בכדי לא טען כלל לגבי מסוכנותו של המשיב. ואכן, מעשי האינוס המיוחסים למשיב מעידים על מסוכנותו, שאינה ניתנת לאיון בחלופת מעצר בהינתן התמכרותו לטיפה המרה, ועברו הפלילי המכביד, הן בעבירות מין והן בעבירות אלימות. כל זאת, כאשר ברקע תלויים שני מאסרים על תנאי, לרבות בגין עבירת אלימות כנגד המתלוננת, ובהינתן התסקיר השלילי של שירות המבחן בעניינו.

5. אלא שב"כ המשיב כיוון את חיציו למצב הראייתי בתיק, בטענה כי מדובר במהפך דרמטי ובכרסום מהותי בראיות התביעה. זאת, נוכח טענתה המפתיעה של המתלוננת כי המשיב איים עליה בסכין וטענתה, שאין לה לכאורה סימוכין, כי השוטרים חיפשו בדירתה את הסכין. לגישתו של ב"כ המשיב, לפנינו שקר ברור של המתלוננת, ומהפך ראייתי מעין זה, יכול לידון גם במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים. כראיה לכך הפנה ב"כ המשיב להחלטתה של השופטת ארבל בבש"פ 8010/13 מדינת ישראל נ' שבירו, בפסקה 11 (25.12.2013) (להלן: עניין שבירו) שם נאמר:

"יחד עם זאת, בית משפט זה יידרש לטענת כרסום בעוצמת ראיות התביעה במסגרת הליך של בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק, אם ניתן להצביע על '...שינוי דרמטי במערכת ראיות התביעה, ועל כרסום מהותי ומשמעותי בה. צריך להיות בשנוי שחל, כדי להפוך את הקערה על פיה, עד כדי הטיית הכף לזכות הנאשם באופן שהסיכויים לזיכוי עולים על הסיכויים להרשעתו' (בש"פ 825/98 מדינת ישראל נ' דחלה, פ"ד נב(1) 625, 628 - 629 (1998); בש"פ 4794/95 שאבי נ' מדינת ישראל (לא פורסמה, 6.8.95); בש"פ 10512/05 פינר נ' מדינת ישראל (24.11.2005); בש"פ 4593/06 מדינת ישראל נ' שורפי (20.6.2006)). מדובר במצב בו חל בתשתית הראיות הלכאורית '...מהפך של ממש המעמיד את מסכת ראיות התביעה ככלי ריק...' (בש"פ 3956/99 מדינת ישראל נ' חדיף (20.6.1999)). במילים אחרות, קשיים כאלה או אחרים שמעורר חומר הראיות לא די בהם, אלא נדרש כרסום ממשי ומשמעותי המשמיט לחלוטין את הבסיס הראייתי להחלטה בדבר מעצר עד תום ההליכים".

משהפנה ב"כ המשיב להחלטה הנ"ל, אציין כי כל האסמכתאות המוזכרות בהחלטה בעניין שבירו כמצוטט לעיל - בש"פ 825/98 מדינת ישראל נ' דחלה, פ"ד נב(1) 625, 629 (1998); בש"פ 4794/95 שאבי נ' מדינת ישראל (6.8.1995) (להלן: עניין שאבי); בש"פ 10512/05 פינר נ' מדינת ישראל (24.11.2005); ובש"פ 4593/06 מדינת ישראל נ' שורפי (20.6.2006) - מתייחסות לבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק המעצרים, ולא להליך לפי סעיף 62 לחוק. רק בבש"פ 3956/99 מדינת ישראל נ' חדיף (20.6.1999), הנזכר בעניין שבירו, נאמר כי "כאשר באה בפני בית משפט זה בקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים, לא יאטום הוא אזניו משמוע ולא יעצום עיניו מראות מהפך של ממש המעמיד את מסכת ראיות התביעה ככלי ריק. אם כך יהיה, לא ישלח הוא את הנאשם להגיש בקשה לעיון חוזר, וידחה את הבקשה להארכת המעצר" (שם, בפסקה 9 להחלטתה של השופטת שטרסברג-כהן ומצוטט בהסכמה בבש"פ 11151/03 מדינת ישראל נ' אברמוב, פ"ד נח(5) 97, 102-103 (2003)).

6. אמירות אלה נדירות, ודומני כי ההחלטה בעניין שבירו אינה עולה בקנה אחד עם הזרם המרכזי בפסיקה, ולפיו

הליך על פי סעיף 62 לחוק המעצרים אינו האכסניה המשפטית הנאותה לבחינת טענות במישור הראיות לכאורה. לכן, "טענה לכרסום בחומר הראיות מקומה בהליך של בקשה לעיון חוזר לפני הערכאה המבררת. ככלל, בית משפט זה אינו נדרש לשאלת קיומן של ראיות לכאורה במסגרת בקשה להארכת מעצר, אלא מתייחס לנסיבות הנוגעות להתמשכות ההליכים אל מול המסוכנות הצפויה משחרורו של הנאשם והחשש לתקינותו של ההליך הפלילי" (בש"פ 651/12 מדינת ישראל נ' פלוני (31.12.2012)). להחלטות נוספות בהן נאמר כי בחינת התשתית הראייתית וטענה לכרסום בראיות צריכה להיבחן במסגרת בקשה לעיון חוזר, ראו, בין היתר, בש"פ 1724/15 מדינת ישראל נ' דלו (16.3.2015); בש"פ 6016/15 מדינת ישראל נ' כהן (10.9.2015); בש"פ 2883/15 מדינת ישראל נ' קזאז (7.5.2015); בש"פ 109/13 מדינת ישראל נ' בכר (14.1.2013); בש"פ 8173/13 מדינת ישראל נ' פלוני (5.12.2013); בש"פ 7375/13 מדינת ישראל נ' פלוני (5.11.2013); בש"פ 5581/13 מדינת ישראל נ' אוחיון (1.9.2013); בש"פ 918/12 מדינת ישראל נ' בן שטרית (2.2.2012); בש"פ 7157/11 מדינת ישראל נ' ורטון (18.12.2011); בש"פ 1119/07 מדינת ישראל נ' אריש (19.2.2007).

ואכן, כאשר הבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק המעצרים נסמכת על טענה לכרסום בתשתית הראייתית, נדרש להצביע על "כרסום מהותי", "מהפך ראייתי", "כרסום מהותי ומשמעותי", "כרסום עמוק", כי השינויים הם כאלה "שמוטטו את ראיות התביעה", כי חל "שינוי דרמטי בראיות התביעה, המהווה מהפך ראייתי של ממש, בבחינת הפיכת הקערה על פיה, כך שבעקבות השינוי תיטה הכף לעבר זיכוי הנאשם על פני הרשעתו", וכיו"ב ביטויים המצביעים על כך שלא די בהעלאת טענה כזו או אחרת כדי להצדיק ביקורת שיפוטית נוספת במישור הראייתי (ראו החלטותיי בבש"פ 8216/13 אוחיון נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (30.1.2014) ובבש"פ 4786/15 סליביא נ' מדינת ישראל, בפסקה 4 (16.7.2015); כן ראו עניין שאבי; בש"פ 4786/12 מדינת ישראל נ' טנסקי (12.7.2012)). כל זאת, כאמור, במסגרת סעיף 52 לחוק המעצרים ולא במסגרת הדיונית של סעיף 62 לחוק.

7. סוף דבר, שאיני רואה לברר את טענות המשיב לגבי כרסום בחומר הראייתי במסגרת ההליך דכאן, ונשמרות למשיב טענותיו במישור זה אם וככל שימצא לנכון לפעול במסלול של עיון חוזר. בשיקולים הצריכים לסעיף 62 לחוק המעצרים, הרי שדין הבקשה להתקבל ואני מורה על הארכת מעצרו של המשיב בתשעים יום החל מיום 1.8.2017 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 382-10-16 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ח' באב התשע"ז (31.7.2017).

שׁוֹפֵט